

Pla docent d'assignatura
Curs 2013-2014

Sons i Entonació (21536)

Titulació/estudi: Grau en Llengües Aplicades

Curs: tercer

Trimestre: tercer

Nombre de crèdits ECTS: 4

Hores de dedicació de l'estudiant: 100

Tipus d'assignatura: Optativa

Professors/s GG: Pilar Prieto

Professora seminari: Núria Esteve

Llengua de docència: Català

Horaris i aula del grup gran: divendres de 10.30 a 12.30, a l'aula 52.425

Horaris i aula del seminari: dilluns d'11.30 a 12.30, a l'aula 54.086

1. Presentació de l'assignatura

L'assignatura ofereix als estudiants una visió general dels principals conceptes que permeten descriure i explicar l'estructura de les llengües des del punt de vista fònic. Amb aquesta finalitat es descriuen els conceptes de fonètica bàsics, els processos fonològics i els principis que afecten aquest àmbit de la llengua. Encara que es tractarà breument el funcionament d'altres llengües, l'assignatura se centrarà en l'anàlisi fonètica i fonològica del català i s'estudiaran les propietats articulatòries i acústiques de vocals i consonants, la prosòdia, i els processos fonològics dels dialectes del català. D'acord amb l'orientació de la llicenciatura, s'hi inclouran els àmbits de la lingüística aplicada on l'àmbit oral és predominant, així com les seves aplicacions més pràctiques. En la part pràctica de l'assignatura es durà a terme transcripció fonètica general, així com exercicis d'anàlisi acústica amb *Praat*, i d'avaluació de la correcció fonètica i de l'ensenyament de la pronúncia d'una segona llengua.

2. Competències que s'han d'assolir

L'assignatura té com a objectiu que els estudiants coneguin els conceptes fonamentals de fonètica i de fonologia i que siguin capaços d'aplicar-los en l'anàlisi i la descripció de l'estructura fònica de les llengües naturals, i molt especialment del català.

Competències a assolir:

- Capacitat de transcriure fonèticament mitjançant l'Alfabet Fonètic Internacional (AFI).
- Capacitat de descriure els sons de la parla des del punt de vista articulador i acústic.
- Capacitat de descriure l'entonació i el fraseig.

- Conèixer els conceptes teòrics bàsics de la fonètica i la fonologia.
- Maneig de programari específic d'anàlisi acústica (Praat).
- Capacitat per avaluar la correcció fonètica en català.
- Capacitat per desenvolupar activitats d'aprenentatge en grup.

3. Continguts

1. Introducció [4 d'abril]. Fonètica i fonologia. Fonètica articulatòria. Interfície fonètica-fonologia. Propietats articulatòries dels sons. La coarticulació, la temporització de gestos articuladoris i altres fenòmens de contacte. Tècniques instrumentals d'anàlisi articulatòria. Les propietats dels sons del català.

Seminari [7 d'abril]: Introducció al Praat.

2. Transcripció fonètica. Els sons de les llengües del món [11 d'abril]. La transcripció fonètica. Transcripció ampla i transcripció estreta. L'Alfabet Fonètic Internacional. Els sons de les llengües del món. Pràctiques de transcripció fonètica (vocals i consonants).

No hi ha seminari

3. Fonètica acústica [25 d'abril]. Propietats acústiques de les vocals. Propietats acústiques de les consonants. El VOT. El to fonamental (F0). L'anàlisi espectrogràfica. Pràctiques de transcripció fonètica (síl·labes i seqüències).

Seminari [28 d'abril]: Transcripció fonètica amb Praat. Explicar la primera pràctica puntuada (transcripció fonètica amb Praat, elaboració individual).

4. L'estàndard oral [2 de maig]. Models ortològics, en particular el català. Proposta d'estàndard oral de l'Institut d'Estudis Catalans.

Seminari [5 de maig]: Exercicis sobre la correcció oral.

5. Fonologia 1 [9 de maig]. Introducció a la teoria fonològica. Principals processos fonològics en les llengües del món. La fonologia del català. Reducció vocàlica. Ensordiment final i assimilació regressiva de sonoritat. Elisió de /-n/ i /-r/ finals. Sonorització de fricatives. Africació. Simplificació de grups consonàntics. Lenició contextual de /b, d, g/. Propietats fonotàctiques. Pràctiques de transcripció fonètica (fragments orals).

Seminari [12 de maig]: Exercicis sobre processos fonològics. Explicar la segona pràctica puntuada (estàndard oral, elaboració en parelles). Entrega de la primera pràctica puntuada (Praat)

6. Fonologia 2 [16 de maig]. La variació lingüística: variació dialectal, social, individual. El canvi lingüístic. Sistemes vocàlics dels dialectes catalans. Fenòmens vocàlics i consonàntics en els dialectes catalans. Prova puntuada de transcripció fonètica.

Seminari [19 de maig]: Exercicis sobre els processos fonològics als diferents dialectes.

7. La fonologia prosòdica [23 de maig]. Llengües tonals i llengües entonatives. Introducció a la fonologia entonativa. Entonació i accent. Patrons entonatius. La transcripció de l'entonació i el fraseig. El sistema ToBI. Unitats bàsiques: accents tonals i accents de frontera. Coordinació entre els moviments entonatius i la tira fònica.

Seminari [26 de maig]: Pràctica de transcripció de l'entonació. Entrega de la segona pràctica puntuada.

8. La prosòdia audiovisual [30 de maig]. La prosòdia audiovisual i la gestualitat. Pragmàtica, prosòdia i gestualitat. La coordinació temporal i semàntica entre parla i gestualitat. Expressió de la intencionalitat. Pràctiques de transcripció de l'entonació.

Seminari [2 de juny]: Explicar la tercera pràctica puntuada (descripció de la prosòdia d'un parlant en contextos concrets, elaboració individual)

9. El desenvolupament de la fonètica i la fonologia [6 de juny]. Etapa de segmentació i categorització de sons. Sensibilitat a les propietats prosòdiques (accent, ritme, propietats fonotàctiques, entonació) de la llengua. Discriminació fonètica i fonològica. El desenvolupament de la intencionalitat: mirada, gestualitat, i inici del balboteig. Les primeres paraules. Valor predictiu de les primeres habilitats comunicatives.

10. Ensenyament de la pronúncia en l'adquisició de L2 [13 de juny]. Aplicacions de la llengua oral: Síntesi (Text-to-Speech o TTS) i reconeixement de la parla. Fonètica forense. Logopèdia. Tècniques per aprendre la pronúncia d'una L2. Imitació i retroalimentació. Percepció de contrastos aïllats i en context. *Entrega de la tercera pràctica puntuada.*

4. Avaluació

Avaluació ordinària

La qualificació final de l'assignatura es derivarà de les següents:

1 prova puntuada de transcripció fonètica general (30%)

2 pràctiques puntuades individuals, que valdran un 20% cadascuna (40% en total)

1 pràctica puntuada en parelles (20%)

Assistència i participació a classe (10% en total)

Per aprovar l'assignatura serà imprescindible haver aprovat per separat la prova puntuada i les pràctiques individuals i en grup. Un suspens d'alguna de les dues parts significarà tenir un suspens de l'assignatura, i obligarà l'estudiant suspès a recuperar (només) la part suspesa.

Calendari de pràctiques:

Tasca	Contingut	Elaboració	Data d'entrega	Puntuació

Primera pràctica	Transcripció fonètica amb Praat	Individual, a casa	12/05/2014	30%
Prova puntuada	Prova de transcripció fonètica	Individual, a classe	16/05/2014	20%
Segona pràctica	Correcció oral d'un periodista	En parelles, a casa	26/05/2014	20%
Tercera pràctica	Transcripció de l'entonació	Individual, a casa	13/06/2014	20%

Recuperació

Les tasques de recuperació s'adaptaran al motiu del suspens, tal i com segueix:

En el cas d'un suspens motivat per no haver aprovat la part de pràctiques individuals, caldrà fer una o més pràctiques equivalents a les suspeses, plantejades en els mateixos termes. En el cas d'un suspens motivat per no haver aprovat la pràctica en parelles, caldrà fer una pràctica equivalent però de manera individual. Les pràctiques de recuperació es podran anar fent i lliurant des del suspens de l'assignatura fins a l'inici dels exàmens de recuperació.

En el cas d'un suspens motivat per no haver aprovat la prova de transcripció a classe, caldrà tornar a fer una prova equivalent. Aquesta prova de recuperació tindrà lloc al mes de juliol, d'acord amb el calendari d'exàmens de la Facultat de Traducció.

D'acord amb el Nou Marc d'Avaluació de la Universitat Pompeu Fabra, només poden recuperar una pràctica o la prova de transcripció aquells estudiants que l'hagin suspès en l'avaluació ordinària, és a dir, un estudiant amb un No Presentat d'una pràctica o de la prova no es pot presentar a recuperació. Per a aprovar l'assignatura, cal haver presentat les tres pràctiques.

Consulteu la normativa a:

<http://www.upf.edu/intranet/secretaria-grau/expedient/marcavaluacio/FAQSV2.pdf>

Avaluació	Recuperació		
<i>Activitat d'avaluació</i>	<i>Ponderació sobre la nota final</i>	<i>Recuperable/ No recuperable</i>	<i>Forma de recuperació</i>
Pràctiques individuals	40% (20% cadascuna)	Sí	Presentar una nova pràctica (termini: des que se suspèn fins a l'inici dels exàmens de recuperació)
Pràctica en parelles	20%	Sí	Pràctica individual equivalent (termini: des que se suspèn fins a l'inici dels exàmens de recuperació)
Prova de transcripció a	30%	Sí	Prova equivalent durant el període d'exàmens

classe			
Assistència i participació	10%	-	-
Total	100%		

6. Bibliografia bàsica de l'assignatura

Bonet, Eulàlia, Maria-Rosa Lloret i Joan Mascaró (1997). *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Publicacions de la UAB.

Escandell Vidal, M. Victoria (2013). *La comunicación: Lengua, cognición y sociedad*. Akal.

Lloret, Maria-Rosa (2011). *La fonologia del català*. Barcelona: Editorial Santillana.

Prieto, Pilar (2004) *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: Edicions de la UOC (amb CD-ROM).

7. Bibliografia complementària de l'assignatura

Berent, Iris.2013. *The Phonological mind*. Cambridge University Press. Northeastern University, Boston

Bonet, Eulàlia i Maria-Rosa Lloret (1998). *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel.

Clark, John & Yallop, Colin (2006): *An Introduction to Phonetics and Phonology*, Second edition. Oxford & Cambridge, MA: Blackwell, 3rd edition.